

קול יעקב

לרפוי"ש
רפאל דוד בן אודליה

לרפוי"ש
ישי בן שושנה

להצלחת
בעל העלון ומשפחתו

להצלחת ולרפואת
כל עם ישראל

זמני השבת באלעד:
הדלקת נרות: 16:58
צאת שבת: 18:05
זמן ר"ת: 18:42

עלון מס' 166 | ד' אדר א' |
תשפ"ד | שנה 4

מטעמים לשולחן שבת

"ועשו לי מוקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כ"ה, ז')

עברו שנים, והיהודי הזה הצליח להתאושש - לכנות בחזרה את הבית, להקים את הרפת, את הלול והארנה ולשתל את הפרדסים מחדש. גם השדות שלו התמלאו בתבואה חדשה. שוב היה לו הכל בשפע, והוא הרגיש שבשכילו כבר כאלו הגיעה הגאולה.

אבל היהודי השני בכלל לא התאושש. גם אם כבר היה לו בית, ואולי אפילו חצר יפה וגנה - אבל בית-המקדש עוד לא נבנה! והרי זה היה הדבר העקרי שמלא את חייו! לבית-המקדש הוא לא הפסיק להתגעגע, ועל הרבנו הוא בכה והצטער בלי סוף.

כך הסביר רבי אהרן קוטלר: גם אם יש לנו כבר "בית" משלנו, ואולי ישנם אנשים שזוכים לשפע גשמי - לבית מסדר, לכסף, למכונית ולעוד כל מיני דברים נחמדים - בשבילנו, היהודים התרדים לדבר השם, בכלל לא הגיעה הגאולה! נכון שחזרנו לארץ ישראל, אבל הגאולה השלמה תהיה רק כשיבנה בית המקדש, והשם יתברך ישרה בו את השכינה הקדושה!

שני יהודים חיו פעם בארץ ישראל. אחד מהם היה איש פשוט שגר בגליל והיה לו משק. במשק שלו היו פרדס, יקב, שדות תבואה, רפת, לול תרנגולות וגם ארנה לסוסים.

היהודי השני התגורר בירושלים. לא היה לו פרדסים ושדות, אבל הוא גר קרוב לבית-המקדש, והיה נהנה מזו השכינה. הוא ראה את

הפחנים בעבודתם ואת הלויים שרים ומזמרים להשם, שמע את הפהן הגדול צועק "אנא השם" ביום כפור ושאב רוח הקדש בשמחת בית השואבה. הוא היה מריח את הריח הנפלא של הקטרת ורואה את העשן העולה מהמזבח בקו ישר כמו מקל, פוגש את האנשים שמביאים בכורים ורואה את הסנהדרין שיושבים בחצי עגול בלשכת הגזית - כל החיים שלו היו רווחניים, כל התורות שלו היו קשורות לבית-המקדש.

והנה הגיעו הרומאים הרשעים, החריבו את בית-המקדש ואת כל ארץ-ישראל. היהודי הראשון - שהיה גר בגליל - נשאר בלי בית, בלי פרס, בלי בעלי חיים ובלי שדות.

העלון מס' 166 | ד' אדר א' | תשפ"ד

לע"נ
יורם בן מרים כ"צ ז"ל

לע"נ
מרים בת רחל כ"צ ע"ה

לע"נ
דוד בן אסתר כ"צ ז"ל

אחת שאלתי

הדיו המתפוגג

תשובה: באשר ליענקל'ה מתיז הדיו - יש לפטור אותו מתשלום הזק החלצות, משום שכפי הנראה, מקרה כזה שהדיו הנעצלם, לא נעלם, עדין לא ארע, כך שהנער נחשב למזיק מתוך אגס גמור, וממילא יש לפטרו.

ובאשר למוכר - אם המדבר הזה באפן שמסר לנער את בקבוק דיו המשחק, ומשום מה הכיל בקבוק זה דיו רגיל, אזי גם המוכר פטור, כי גם הוא נחשב לאנוס לגמרי.

אבל במקרה שהיה יכול להבחין או לברר שהמדבר הוא בדיו רגיל, ופשע ולא ודא שמדבר בדיו נמחק, יש לחיבו, כדיו "בור המתגלגל" - דהינו אדם שהניח תקלה מסוימת, כגון אבן, ברשות הרבים, והתגלגלה האבן על ידי רגלי בהמות או בני אדם (שלא בכונה) עד שהזיקה, שבאפן שהיה מצוי שהתקלה שהניח האיש תתגלגל ומזיק (כרוח מצויה), הרי שיש לחיב בכונן את מניח התקלה, (יעין בבבא קמא ו').

והגם שבור פטור מפלים (דהינו על נזקי בור לא חייבים עבור נזק שארע לכלי, כגון חלצה), מפל מקום, מבאר בתוספות (שם), שאם בשעת הליכת הבור המתגלגל ארע ההזק, חייב המניח הראשון מדין "אש" (שעל ידי פח אחר מערב, נעשה ההזק על ידי מניח האבן).

ובמקרה שלפנינו, הדיו שמסר המוכר בטעות לנער, הוא ממש כאש השורפת את החלצות, שכן דיו זה עומד לזריקה על חלצות החברים (וזו בודאי כגדר רוח מצויה), ולכן שלם ישלם עבור הזק החלצות (כשווי חלצות משמשות).

לסיכום: יענקל'ה פטור מנזקי החלצות. אף המוכר חייב לשלם עבורן, במדה ויכול היה לגלות שאין מדבר בדיו הנעצלם.

לקראת פורים, נכנס יענקל'ה לחנות למשחקים ומכשירי כתיבה ובקש מהמוכר "דיו נעלם", שהוא דיו משחק, שמתזים אותו על גבי בגדים, ולאחר כעשר דקות הוא נמחק מאליו, בלי להשאיר שום זכר. המוכר הגיש לפניו את הדיו, שעל גבי התוית שעליו היו רשומות מלים בסינית. יענקל'ה שלם, נטל את בקבוק הדיו ואץ רץ לעבר בית הספר.

הוא הגיע לכפתו, והחל להתיז מהדיו המיוחד על חלצות חבריו. על כל תלמיד מהפחה המטיר יענקל'ה פמות הגונה מהדיו האדם.

החברים הגיבו בכהלה נוראה, והתרעמו כנגדו, אף הוא הרגיע אותם באמרו: "אל דאגה ידידי, תוך כמה רגעים יחזרו החלצות שלכם להיות נקיות לחלוטין, זהו דיו פלא שנמחק מאליו...".

חולפות להן עשר דקות, ועוד עשר דקות, וראה זה פלא - החלצות נותרו מכתמות בדיו אדם. גם כעבור שעה ושעתיים לא נמחק הדיו.

התברר לתלמידי הכתה, שהדיו לא היה אלא... דיו רגיל, כך שהחלצות שלהם יצאו מפלל שמוש, כי גם לאחר כפוס החלצות, לא יוסר הדיו האדם שהתיז יענקל'ה.

כעת באים התלמידים ותובעים את יענקל'ה (שכבר הגיע למצוות) לשלם את דמי החלצות שהזיק. טוען יענקל'ה כנגדם: "האשם כאן הוא לא אני, אלא מוכר החנות, פי מחמתו נזוקו חלצותיכם והוא צריך לשלם עבורן..."

מהו הדיו במקרה זה?

לע"נ
ניסים בן יצחק ז"ל

לע"נ
אשר (פליקס) בן סול ז"ל

לע"נ
אהובה בת חיה חיריה ע"ה

